

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Eugeniusz Wildowicz

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie **F. P.**

oskarżonego o czyny z art. 290 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 16 kwietnia 2024 r.

skargi prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu

z dnia 29 grudnia 2023 r., sygn. akt II Ka 244/23

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Przemyślu

z dnia 18 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 270/23 i przekazującego sprawę do

ponownego rozpoznania,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Przemyślu do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 270/23, Sąd Rejonowy w Przemyślu skazał F. P. na karę łączną grzywny w wymiarze 120 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na kwotę 20 zł, za dwa czyny zakwalifikowane z art. 290 § 1 k.k.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, Sąd Okręgowy w Przemyślu, wyrokiem z dnia 29 grudnia 2023 r., sygn. akt II Ka 244/23, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę F. P. przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Przemyślu.

Skargę od wyroku Sądu odwoławczego wniósł Prokurator Rejonowy w Przemyślu, zarzucając:

„naruszenie przepisu art. 437 § 2 k.p.k., polegające na uchyleniu wyroku Sądu I instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania w sytuacji gdy nie zaistniały przesłanki określone w art. 439 § 1 k.p.k. i art. 454 k.p.k., a nie jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości, gdyż uwzględnione zarzuty apelacji dotyczą oceny przeprowadzonych dowodów, zaś wskazania Sądu odwoławczego co do dalszego postępowania nie zawierają zaleceń w zakresie uzupełnienia postępowania dowodowego, a wyłącznie w zakresie oceny dowodów”.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Przemyślu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę obrońca oskarżonego wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga prokuratora jest zasadna, zaskarżony skargą wyrok wydano bowiem z rażąco obrażając art. 437 § 2 k.p.k. Prowadzi to do konieczności uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Zgodnie z przepisem art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne

przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Podkreślenia przy tym wymaga, że zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego, o którym mowa w art. 539a § 1 k.p.k., ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego (zob. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018, z. 3, poz. 23).

Analiza uzasadnienia zaskarżonego skargą wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu nie potwierdziła, aby podstawą wydania orzeczenia kasatoryjnego była którakolwiek z podstaw wskazanych w art. 437 § 2 k.p.k., w tym powołana jako podstawa zaskarżonego rozstrzygnięcia konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Sąd Najwyższy orzekający w niniejszym składzie opowiada się za ścisłą wykładnią podstawy uchylenia orzeczenia, jaką jest "konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości".

W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19 (OSNKW 2019, z. 6, poz. 31), stwierdzono, że „konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, o której mowa w art. 437 § 2 zdanie drugie *in fine* k.p.k., jako powód uchylenia przez sąd odwoławczy zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, zachodzi wówczas, gdy orzekający sąd pierwszej instancji naruszył przepisy prawa procesowego, co skutkowało, w realiach sprawy, nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego, uzasadniającą potrzebę powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji”. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zgodnie stwierdza się, że podstawy takiej nie stanowi konieczność przeprowadzenia na nowo oceny zgromadzonego materiału dowodowego (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r., III KS 24/21; 9 marca 2023 r., III KS 84/22).

Podkreślenia wymaga, że choć Sąd Okręgowy w Przemyślu wskazuje na konieczność przeprowadzenia ponownie postępowania w sprawie, to nie wyjaśnia przyczyn takiego stanu rzeczy. Sąd II instancji nie zakwestionował ani prawidłowości przewodu sądowego przed Sądem Rejonowym, ani przeprowadzonych dotychczas w sprawie dowodów, lakonicznie jedynie podając, że „przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie dało podstaw do przypisania oskarżonemu F. P.

wszystkich zarzucanych mu czynów” i powołując się przy tym na treść art. 5 § 1 i 2 k.p.k. Następnie wskazał na wątpliwości odnośnie do kwestii wycięcia sosny z uwagi na brak bezpośrednich dowodów, a także wytknął Sądowi I instancji prowadzenie w „sposób powierzchowny i mało wnikliwy postępowania dowodowego”, czego rezultatem były „oceny podjęte z naruszeniem art. 7 k.p.k.”. W rubryce 5.3.2. „zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania” Sąd odwoławczy wskazał na konieczność przeprowadzenia „wszystkich dowodów”, a następnie dokonanie „rzetelnych ustaleń faktycznych”, zwłaszcza „w kontekście dyspozycji art. 7 i 5 § 2 k.p.k.”, nie podając żadnych bardziej szczegółowych wytycznych. Dostrzeżenia tymczasem wymaga, że Sąd I instancji przeprowadził wszystkie dowody zawnioskowane w akcie oskarżenia, w tym przesłuchał świadków Z. R., E. G., J. W., także oskarżonego F. P. oraz dopuścił kilka dowodów z dokumentów (wrys z mapy, wycenę szacunkową drewna, informację z KRK, protokoły oględzin miejsca). Sąd Okręgowy nie wskazał dlaczego dowody te nie są przydatne do dokonania ustaleń faktycznych i w jakim zakresie wymagają uzupełnienia, ani ewentualnie jakie inne dowody mogłyby posłużyć ustaleniu prawdy materialnej w sprawie. Tym samym Sąd I instancji nie wiedziałby nawet w jaki sposób zrealizować wytyczne Sądu odwoławczego.

Wnikliwa lektura uzasadnienia Sądu odwoławczego nie wskazuje na potrzebę ponowienia całego przewodu sądowego, lecz co najwyżej przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego i dokonania odmiennej bądź bardziej precyzyjnej oceny dotychczas przeprowadzonych dowodów. W obowiązującym modelu postępowania karnego na Sądzie odwoławczym spoczywa obowiązek przeprowadzenia postępowania apelacyjnego, w tym również uzupełniającego postępowania dowodowego, a nie tylko nakaz kontrolowania trafności zaskarżonego rozstrzygnięcia. W niniejszym układzie procesowym Sąd Okręgowy nie był też związany treścią art. 454 § 1 k.p.k., mógł więc w razie dokonania odmiennych od Sądu I instancji ustaleń faktycznych zmienić orzeczenie na korzyść F. P., w tym również w części lub w całości go uniewinnić.

Biorąc zatem pod uwagę powyższe ustalenia stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy zobowiązany był wskazać w uzasadnieniu swojego wyroku wytyczne samodzielnie zrealizować, zwłaszcza że zakres podmiotowo-przedmiotowy

niniejszej sprawy nie był skomplikowany, a więc i skala planowanych czynności nie byłaby znaczna. Uchylenie zaś wyroku z powodu niepełnych czy częściowo nieprawidłowych ustaleń faktycznych stanowi naruszenie przepisu art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji wyroku.

Eugeniusz Wildowicz Barbara Skoczowska Paweł Wiliński

[PGW]

[ms]